

L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Medji 2025

IS-SEBA' SENA	IL-MALTI (L-ORALI)	IL-ĦIN: 10 minuti
---------------	--------------------	-------------------

IL-KARTA TAL-ISTUDENT

KARTA 4

4A: Il-Qari Mgħajjat

2 minuti / 5 marki

Istruzzjoni għall-istudenti: TIKTEB XEJN FUQ DIN IL-KARTA

*Waqt l-eżami inti se tintalab mill-eżaminatur biex taqra **parti** minn din **is-silta**. Qis li tagħti kas tal-intonazzjoni u l-puntegġjatura biex il-qari tiegħek ikun mexxej u jaqbel mas-sens tas-silta.*

Is-silta: X'inhu qamar kwinta blu?

Qamar kwinta blu rari ħafna, u normalment iseħħ meta jkun hemm qamar kwinta fl-istess żmien ta' qamar blu. Skont in-NASA, dan il-fenomeni huwa sinifikanti, peress li l-qamar kwinta blu li jmiss mhux se jerga' jidher fis-smewwiet sal-2037. (par. 1)

Dan il-fenomeni rari jseħħ meta ċ-ċikli tal-qamar blu u tal-qamar kwinta, hekk imsejja 'normali,' jinzertaw fl-istess żmien fil-kalendarju. Qamar kwinta sħiħ jiġri meta l-qamar kwinta jkun fl-eqreb punt tiegħu tad-dinja, u b'hekk ikun jidher sa 15% isbaħ u 30% akbar minn qamar kwinta tipiku. Ħafna drabi l-qamar ikun qrib ħafna tad-dinja minn tlieta sa erba' darbiet fis-sena u dejjem jidher f'xhur konsekuttivi. Skont in-NASA, minn dan ix-xahar, it-tliet qmura li ġejjin se jkunu kollha qmura kwinti sħaħ. (par. 2)

Qamar kwinta jseħħ darba kull ċiklu lunar, li jdum kważi xahar u jwassal għal madwar 12-il qmura kwinta kull sena. Madankollu, peress li 12-il ċiklu lunar huma uguali għal 354 jum, li jaqgħu taħt it-365 jum f'sena kalendarja, iċ-ċikli ma jimxux perfettament f'linja dritta u preċiża. B'riżultat ta' dan, kull sentejn jew tlieta, jidher it-13-il qamar kwinta, b'żewġ qamar kwinta jseħħu f'xahar wieħed. Dan il-qamar kwinta żejjed jissejjaħ qamar blu, għalkemm il-qamar innifsu tipikament ma jidhirx ta' kulur blu. (par. 3)

(Silta addattata minn Newsbook, *Qamar blu wara xita ta' meteoriti?* ta' Maria Daniela Camilleri, Awwissu 2024).

4B: Wieġeb il-mistoqsijiet.

4 minuti / 5 marki

Istruzzjoni għall-istudenti: TIKTEB XEJN FUQ DIN IL-KARTA

Aqra sew dawn il-mistoqsijiet u pprepara t-tweġibiet għalihom biex tiddiskutihom mal-eżaminatur. Tista' tikteb xi noti FUQ KARTA SEPARATA biex tużahom waqt id-diskussjoni. Tista' tikkwota mis-silta biex issaħħaħ il-fehmiet tiegħek.

1. Dwar xiex titkellem din is-silta?
2. X'tifhem bil-frażi 'fenomenu rari'? Qatt esperjenzajt xi fenomenu rari?
3. X'emozzjonijiet tħoss meta tħares lejn il-qamar?
4. X'taħseb li huwa x-xogħol tan-NASA? Taħseb li huwa xogħol importanti? Għaliex?

4Ċ: It-Taħdit

4 minuti / 5 marki

Istruzzjoni għall-istudenti: TIKTEB XEJN FUQ DIN IL-KARTA

*Mal-eżaminatur ser tiddiskuti titlu **wieħed** minn dawn t'hawn isfel. Tista' tikteb xi noti FUQ KARTA SEPARATA biex tużahom waqt id-diskursata. L-eżaminatur jista' jagħmillek xi mistoqsijiet biex jgħinek tiżviluppa l-ħsibijiet tiegħek. Qis li titkellem b'Malti tajjeb u idjomatiku.*

Aghżel titlu bejn A jew B.

- A. **X'jogħgħbok l-iktar: il-lejl jew in-nhar?**

JEW

- B. **Il-Qamar**

